

Dosarul nr. 2ra-165/22

2-21041431-01-2ra-08022022

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul central, Judecător – I. Volcovschi

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat, Judecători – L. Caraianu, S. Gubenco, A. Mironov

Î N C H E I E R E

02 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, Judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de IP Cimișlia al IGP,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Soga Pavel către IP Cimișlia al IGP, intervenienți accesorii Dimitrov Ivan, Ministerul Afacerilor Interne al RM, Ministerul Finanțelor al RM, Procuratura raionului Cimișlia, Consiliul local Cimișlia, Lungu Alexei și Spătărel Diana cu privire la încasarea prejudiciului material, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 04 noiembrie 2021, prin care a fost casată parțial hotărârea Judecătoriei Cimișlia, sediul central, din 12 mai 2021, și emisă o nouă hotărâre în partea casată,

c o n s t a t ă :

La 22 martie 2021, Soga Pavel, prin intermediul avocatului Stănescu Valeriu, a înaintat cerere de chemare în judecată către IP Cimișlia al IGP, intervenienți accesorii Dimitrov Ivan, Ministerul Afacerilor Interne al RM, Ministerul Finanțelor al RM, Procuratura raionului Cimișlia, Consiliul local Cimișlia, Lungu Alexei și Spătărel Diana, solicitând încasarea prejudiciului material în sumă de 500 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cauza contravențională, repararea prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 3 000 lei, în prezenta cauză.

În motivarea cererii de chemare în judecată s-a indicat că, la 09 iunie 2020, Soga Pavel a fost sancționat cu amendă în mărime de 10 u.c. ce constituie 500 lei, prin proces-verbal cu privire la contravenție nr. MAI04 813718, întocmit de către agentul constator Dimitrov Ivan, din cadrul IP Cimișlia al IGP, pe motiv că Soga Pavel, la 31 mai 2020, în jurul orelor 21:15, aflându-se pe str. Tineretului, 14, or. Cimișlia, s-a exprimat necenzurat în adresa lui Lungu Alexei și Spătărel Diana, înjosindu-le onoarea și demnitatea, prin ce a comis contravenția prevăzută de art. 69 alin.(1) din Codul contravențional.

La 19 iunie 2020, Soga Pavel a depus contestația împotriva procesului-verbal contravențional nr. MAI04 813718 din 09 iunie 2020 și a deciziei de sancționare, înregistrată la IP Cimișlia al IGP cu nr. 2293, manifestându-și dezacordul cu soluția organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții.

Astfel, prin hotărârea Judecătorei Cimișlia, sediul central, din 16 octombrie 2020 (menținută prin decizia Curții de Apel Comrat din 25 februarie 2021), s-a admis contestația lui Soga Pavel și s-a încetat procesul contravențional pornit în privința lui Soga Pavel, acuzat de comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) din Codul contravențional.

În context, reclamantul a invocat că prin prisma hotărârii judecătorești definitive, prin care s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor autorității competente să constate contravenția, are dreptul la despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite ale IP Cimișlia al IGP, care a încălcat intenționat normele procedurale și materiale în timpul procedurii contravenționale, în sensul art. 384 alin. (2), lit. u), alin. (3¹) din Codul contravențional, art. 13 alin. (1) al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procurorului și ale instanțelor judecătorești, nr. 1545 din 25 februarie 1998.

Mai mult ca atât, ținând cont de faptul că IP Cimișlia al IGP până în prezent nu și-a cerut scuze pentru acțiunile ilicite comise și reieșind din tragerea ilegală la răspundere contravențională, reclamantul a remarcat că starea emoțională și starea de sănătate i-a fost dezechilibrată.

Totodată, reclamantul a invocat faptul că, imaginea sa a avut de suferit, atitudinea negativă a societății cauzându-i suferințe psihice, astfel că, suma de 20 000 lei, solicitată cu titlu de prejudiciu moral, reprezintă o compensație echitabilă și rezonabilă pentru suferințele psihice (sufletești) pricinuite de acțiunile IP Cimișlia al IGP.

Prin hotărârea judecătorei Cimișlia, sediul central, din 12 mai 2021, cererea de chemare în judecată depusă de Soga Pavel a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 13 mai 2021, Soga Pavel, prin intermediul avocatului Valeriu Stănescu, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Cimișlia, sediul central, din 12 mai 2021, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 04 noiembrie 2021, s-a admis apelul declarat de Soga Pavel, prin intermediul avocatului Stănescu Valeriu.

S-a casat parțial hotărârea Judecătorei Cimișlia, sediul central, din 12 mai 2021, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Soga Pavel către IP Cimișlia al IGP, intervenienți accesorii Dimitrov Ivan, Ministerul Afacerilor Interne al RM, Ministerul Finanțelor al RM, Procuratura raionului Cimișlia, Consiliul local Cimișlia, Lungu Alexei și Spătărel Diana cu privire la încasarea prejudiciului material, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, cu emiterea unei noi hotărâri în partea casată, prin care:

- S-a încasat de la Inspectoratul General de Poliție al MAI în beneficiul lui Soga Pavel prejudiciul material în suma de 500 lei;

- S-au încasat de la Inspectoratul General de Poliție al MAI în beneficiul lui Soga Pavel cheltuielile de asistența juridică în suma de 3000 lei.

În rest, hotărârea Judecătorei Cimișlia, sediul central, din 12 mai 2021 s-a menținut fără modificări.

Pentru a decide astfel, prin prisma hotărârii Judecătorei Cimișlia, sediul central, din 16 octombrie 2020 (menținută prin decizia Curții de Apel Comrat din 25 februarie 2021) prin care a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI04 813718 din 09 iunie 2020 și decizia de sancționare din aceeași dată cu încetarea procesului contravențional, Curtea de Apel Comrat a remarcat netemeinicia concluziei

primei instanțe că nu s-a stabilit ilegalitatea pornirii și efectuării procesului contravențional.

Astfel, făcând referire la prevederile art. 384 alin. (2) lit. u) și alin. (3¹) din Codul contravențional, instanța de apel a constatat că, Soga Pavel este îndreptățit de a solicita suma de 500 lei achitată pentru serviciile de asistență juridică prestate de avocatul Stănescu Valeriu la contestarea procesului-verbal cu privire la contravenție, fapt confirmat prin bonul de plată cu seria QL și nr. 342607 din 20 august 2020.

De asemenea, potrivit bonului de plată cu seria QL și nr. 342651 din 19 martie 2021, instanța de apel a constatat că pentru acordarea serviciilor juridice la examinarea prezentei cauze civile, Soga Pavel i-a achitat avocatului onorariul în sumă de 3000 lei, sumă care de asemenea urmează a fi compensată, în temeiul art.94 din Codul de procedură civilă.

Cu referire la solicitarea reparării prejudiciului moral în sumă de 20000 lei, Curtea de Apel Comrat a menționat că argumentele invocate în acest sens sunt declarative și nu au suport probatoriu.

La 21 ianuarie 2022, IP Cimișlia al IGP a declarat recurs, solicitând casarea deciziei Curții de Apel Comrat din 04 noiembrie 2021 și menținerea hotărârii Judecătoria Cimișlia, sediul central, din 12 mai 2021.

În motivarea cererii de recurs, s-a invocat că normele legale aplicate la examinarea prezentei cauze sunt indisolubile și nu pot fi aplicate separat, iar neîntreținerea condițiilor exhaustive prevăzute de Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 constituie de fapt temei de respinge a acțiunii.

Suplimentar, s-a menționat că prin prisma Legii nr. 1545-XII din 25 februarie 1998, nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea Statului, or, în această ordine de idei, este important și necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept. Astfel, dacă se demonstrează printr-un act judecătoresc de dispoziție irevocabil că acțiunile întreprinse de către organul de urmărire penală sunt/au fost ilegale, atunci dreptul la despăgubire apare indiferent de faptul dacă este vinovată sau nu persoana, iar instanța de judecată urmează să indice expres care anume act normativ justifică răspunderea statului.

La caz, recurentul a menționat că Soga Pavel nu a fost supus arestului și nu a fost reținut contravențional, iar deși din materialele cauzei rezultă că, la 09 iunie 2020, de către agentul constatator al IP Cimișlia al IGP - Dimitrov Ivan, pe numele lui Soga Pavel a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție, în baza art.69 alin. (1) din Codul contravențional, ulterior prin hotărârea Judecătoria Cimișlia, sediul central, din 05 aprilie 2016, acesta a fost anulat.

Din considerentele menționate, IP Cimișlia al IGP consideră că cererea de chemare în judecată depusă de Soga Pavel, nu se încadrează în condițiile Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545 din 25 februarie 1998.

De asemenea, recurentul a menționat că la materialele cauzei civile nu a fost prezentată o încheiere prin care instanța de judecată, ce a examinat cauza contravențională, să constate caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

În altă ordine de idei, recurentul a menționat că de fapt, contravenția a avut loc, or, procesul-verbal cu privire la contravenție a fost anulat pe motive procedurale (calificarea incorectă a faptei), astfel nu a fost demonstrată nevinovăția lui Soga Pavel în săvârșirea contravenției menționate.

În concluzie, recurentul remarcă faptul că Soga Pavel nu este îndreptățit de a solicita și primi prejudiciu material și moral, din motiv că nu există un act judecătoresc de dispoziție irevocabil prin care s-a constatat că acțiunile întreprinse de agentul constatat sunt/au fost ilegale, și că nu a fost demonstrată nevinovăția acestuia.

La 15 februarie 2022, a fost înregistrată referința depusă de Soga Pavel, prin intermediul avocatului Stănescu Vitalie, prin care s-a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Cu referire la prevederile art.434 alin.(1), (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil menționează că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Comrat din 04 noiembrie 2021, a fost recepționată de IP Cimișlia al IGP la 12 ianuarie 2022. (f.d.196-204)

Astfel, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului, consideră că recursul depus de IP Cimișlia al IGP, la 21 ianuarie 2022, este în termen.

Analizând temeiurile invocate în cererile de recurs, în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de IP Cimișlia al IGP este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

Potrivit art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care

evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel și prima instanță, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în recursul declarat de IP Cimișlia al IGP.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursurilor ca fiind admisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de IP Cimișlia al IGP.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas